

ชื่อโครงการ โครงการเฝ้าระวังและพัฒนาระบบข้อมูลอุบัติเหตุทางถนน

Surveillance and Information System Improvement for Road Traffic Injuries:

The development of information systems to road safety in province level (NCD2)

1. หลักการและเหตุผล

อุบัติเหตุจราจรเป็นปัญหาสำคัญของประเทศที่ก่อให้เกิดความสูญเสียอย่างมหาศาลทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม เป็นปัญหาที่ติดอันดับหนึ่งในสามของปัญหาสาธารณสุขมาโดยตลอด ในแต่ละปีพบว่ามีผู้เสียชีวิตกว่า 13,000 คน มีผู้บาดเจ็บอีกกว่า 1 ล้านคน และผู้พิการอีกหลายหมื่นคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเทศกาลที่มีวันหยุดติดต่อกันหลายวัน เช่น เทศกาลปีใหม่ เทศกาลสงกรานต์

เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2553 คณะรัฐมนตรีพิจารณาได้ให้ความเห็นชอบ ในการกำหนดให้ “ปี 2554-2563 เป็นทศวรรษแห่งความปลอดภัยทางถนน (Decade of Action for Road Safety)” มอบให้ศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนนจัดทำแผนปฏิบัติการแบบบูรณาการการดำเนินงานจากทุกภาคส่วน โดยกำหนดเป้าหมายลดอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนต่ำกว่า 10 คน ต่อประชากรแสนคนในปี 2563 และคณะรัฐมนตรีมีมติมอบหมายให้กระทรวงสาธารณสุขเป็นแกนประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงการดำเนินการจัดเก็บข้อมูล และสถิติการเกิดอุบัติเหตุบนถนนของหน่วยงานต่างๆ ให้เป็นระบบ มีความถูกต้อง และเป็นเอกภาพ เพื่อใช้ประโยชน์ในการอ้างอิงและประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ต่อไป ประกอบกับมีข้อเสนอในปฏิญญามอสโกให้ประเทศสมาชิกพัฒนาและปรับปรุงระบบข้อมูลการบาดเจ็บในระดับชาติ ให้สามารถเปรียบเทียบกับข้อมูลในระดับนานาชาติ พร้อมทั้งกระตุ้นให้มีการประสานความร่วมมือในการพัฒนาระบบข้อมูลที่น่าเชื่อถือในระดับสากล ระบบข้อมูลเป็นหัวใจสำคัญในการผลักดันให้เกิดกระแสการป้องกันอุบัติเหตุทางถนนในระดับชาติและการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การดำเนินงาน ประเทศไทยใช้ข้อมูลจากระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บหลายแหล่งด้วยกัน เช่น ฐานข้อมูลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ฐานข้อมูลของกระทรวงคมนาคม ฐานข้อมูลจากระบบประกันภัย ฐานข้อมูลของกระทรวงสาธารณสุข

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการป้องกันการบาดเจ็บ กระทรวงสาธารณสุข ทำหน้าที่หลักในการประสานงานด้านการป้องกันอุบัติเหตุทางถนนกับหน่วยงานทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการพัฒนาระบบข้อมูลอุบัติเหตุทางถนนให้มีความถูกต้องและเป็นเอกภาพ เพื่อใช้ในการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานการป้องกันอุบัติเหตุทางถนนของรัฐบาล ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีข้อมูลที่มีคุณภาพ ครบถ้วน สมบูรณ์ และสามารถผลักดันทั้งในเชิงนโยบาย และการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ได้

ในโอกาสที่ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการและงบประมาณ ในการดำเนินโครงการเฝ้าระวังและพัฒนาระบบข้อมูลอุบัติเหตุทางถนน (Surveillance and Information System Improvement for Road Traffic Injuries: NCD2) ภายใต้ความร่วมมือด้านสาธารณสุข ประเภท Non-Research ของกระทรวงสาธารณสุขกับศูนย์ป้องกันและควบคุมโรคแห่งชาติ ประเทศสหรัฐอเมริกา ภายใต้ Cooperative Agreement Phase III (Yr.2012-2016 โดยมีเพื่อพัฒนาพัฒนาระบบเฝ้าระวังและสารสนเทศการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนร่วมกับผู้เชี่ยวชาญจาก US-CDC ที่มารณนำมาใช้ในการเฝ้าระวัง ติดตาม ประเมินผลการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในระดับจังหวัด และจัดทำระบบข้อมูลอุบัติเหตุทางถนนในระดับจังหวัด โดยมีการกำหนดกิจกรรมการดำเนินงานในระยะแรกเวลา 2 ปี ดังนี้ ปีที่ 1(พ.ศ.2555) ศึกษากระบวนการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนในระดับจังหวัด ปีที่ 2 (พ.ศ.2556) การพัฒนาระบบเฝ้าระวังและสารสนเทศการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนในระดับจังหวัด

การดำเนินงานในปีที่ 1 ได้มีการศึกษาระบบข้อมูลด้านการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนที่ดำเนินงานเก็บข้อมูลการบาดเจ็บในระดับจังหวัด เช่น กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตำรวจแห่งชาติ บริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในหน่วยงานของตัวเองเป็นหลัก ซึ่งแต่ละระบบข้อมูลมีจุดเด่นที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ที่แตกต่างกัน การบูรณาการสามารถทำให้ข้อมูลมีความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยได้การดำเนินงานใน 2 จังหวัด คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช และอุดรธานี

ผลการดำเนินงานพบว่า ในระดับจังหวัดมีระบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานด้านอุบัติเหตุจราจรอยู่ 6 ระบบ แต่ละระบบถูกสร้างขึ้นเพื่อจุดประสงค์แตกต่างกัน จึงมีตัวแปรที่จำเป็นแตกต่างกัน การเลือกใช้ข้อมูลจากหลายระบบ น่าจะเป็นทางออกที่เหมาะสม เนื่องจากไม่จำเป็นต้องลงทุนสร้างระบบเพิ่มเติม จากผลการศึกษาระบบข้อมูลและจุดอ่อนจุดแข็งของแต่ละระบบ คณะผู้ศึกษามีคำแนะนำสำหรับทีมเฝ้าระวังฯ ระดับจังหวัดในการเลือกใช้ข้อมูลจากระบบที่มีความเหมาะสมจำแนกตามความต้องการนำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งเป็นแนวทางในการดำเนินงานในปีต่อไป โดยเน้นการศึกษาถึงคุณภาพของข้อมูลของแต่ละระบบ และนำข้อมูลแต่ละระบบมาศึกษาวิเคราะห์เพื่อจัดทำแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุทางถนนสำหรับที่จะนำมาพัฒนาระบบสารสนเทศในระดับจังหวัด เพื่อนำไปใช้ประโยชน์เพื่อใช้ในการผลักดันนโยบาย วางแผนงาน และติดตามประเมินผลการดำเนินงานการป้องกันอุบัติเหตุทางถนนในจังหวัด

2. วัตถุประสงค์โครงการ

2.1 เพื่อพัฒนาพัฒนาระบบเฝ้าระวังและสารสนเทศการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนในระดับจังหวัด

2.2 เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนกับผู้เชี่ยวชาญจาก US-CDC

3. ระยะเวลาดำเนินการ 5 ปี (2012 - 2016)

4. แนวทางการดำเนินงาน

- 1) เก็บข้อมูลจากอุบัติเหตุทางถนน จาก 6 ระบบ
- 2) ศึกษาวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุทางถนนในระดับจังหวัด
- 3) ประเมินคุณภาพของระบบข้อมูลแต่ละระบบ อย่างเช่น a. Simplicity b. Flexibility c. Data quality d. Acceptability e. Sensitivity g. Representativeness h. Timeliness i. Stability เป็นต้น

5. วิธีการดำเนินงาน

1. ประชุมคณะทำงานส่วนกลางทั้งด้านการบริหารจัดการและด้านวิชาการ
2. ประชุมร่วมกับผู้เชี่ยวชาญไทยและผู้เชี่ยวชาญจากศูนย์ป้องกันและควบคุมโรคแห่งชาติ ประเทศสหรัฐอเมริกา (US.CDC) เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับวิธีการศึกษาและแนวทางการดำเนินงาน ข้อเสนอแนะ
3. ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานและการจัดเก็บข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัด นครศรีธรรมราช
4. ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน
5. ประเมินคุณภาพของระบบข้อมูล, จัดทำแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล

6. ประชุมพิจารณาผลประเมินคุณภาพของระบบข้อมูล, การวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุทางถนนในระดับจังหวัด

7. ประชุมสรุปผลการดำเนินงาน

8. การจัดทำรายงานแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุทางถนนในระดับจังหวัด

5. ระบบข้อมูลใช้ในการพัฒนา

1) ระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บ (Injury Surveillance)

2) รายงานการบาดเจ็บ 19 สาเหตุ

3) ระบบ ITEMS (Emergency Medical Service)

4) ใบมรณะบัตร

5) ระบบ POLIS (Thai Polis)

6) ระบบ E-claim (Insurance company)

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) ผู้ดำเนินงานด้านระบบข้อมูลเฝ้าระวัง ได้พัฒนาองค์ความรู้ด้านระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนกับผู้เชี่ยวชาญจาก US-CDC

2) สามารถพัฒนาระบบข้อมูลอุบัติเหตุทางถนนแบบบูรณาการ เพื่อใช้ในการเฝ้าระวัง แก้ไขปัญหาติดตามประเมินผลการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในระดับจังหวัดได้

3) หน่วยงานในระดับจังหวัดสามารถจัดทำข้อมูลเพื่อดำเนินงานแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนนในระดับจังหวัด โดยเฉพาะประเด็นปัญหาสำคัญและการผลักดันนโยบาย เช่น การบาดเจ็บจากรถจักรยานยนต์ การใช้หมวกนิรภัย การบาดเจ็บในเด็กและเยาวชน และการแก้ไขจุดเสี่ยง เป็นต้น

7. บุคลากร/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1) กรมควบคุมโรค (สำนักโรคไม่ติดต่อ, สำนักโรคระบาดวิทยา)

2) ผู้เชี่ยวชาญด้านด้านระบาดวิทยา/FETP

3) ผู้เชี่ยวชาญการจัดทำข้อมูลศูนย์ป้องกันและควบคุมโรคแห่งชาติ ประเทศสหรัฐอเมริกา (US.CDC)

4) โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช

5) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช

6) สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดนครศรีธรรมราช

7) ตำรวจภูธรจังหวัดนครศรีธรรมราช สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

8) สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ

9) บริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ

8. กิจกรรม/แผนการดำเนินงาน(ปี2)

Object Class/Items	Month											
	Sep'12	Oct'12	Nov'12	Dec'12	Jan'13	Feb'13	Mar'13	Apr'13	May'13	Jun'13	Jul'13	Aug'13
1) ประชุมคณะทำงานส่วนกลางทั้งด้านการบริหารจัดการและด้านวิชาการ	←→											
2) ประชุมร่วมกับผู้เชี่ยวชาญและผู้เชี่ยวชาญจากศูนย์ป้องกันและควบคุมโรคแห่งชาติ ประเทศสหรัฐอเมริกา (US.CDC)			←→									
3) ประชุมคณะทำงานทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค (Thai team/academics (FETP) /experts/stakeholders)			←→									
4) ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Meeting stakeholders to understand)				←→								
5) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศการเกิดอุบัติเหตุทางถนน ในระดับจังหวัด (Workshop for development)					←→							
6) ประชุมร่วมกับผู้เชี่ยวชาญจากศูนย์ป้องกันและควบคุมโรคแห่งชาติ ประเทศสหรัฐอเมริกา (US.CDC) (Recommendation meeting)								←→				
7) ประชุมถอดบทเรียนการดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดน่าน (Meeting for lessons.)										←→		

